

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/12/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8414202790
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8414202790.7

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého V. Š., G.. X.X.XXXX, bytom u matky, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov: matky K.. B. Š., G.. XX.X.XXXX, bytom H. X, C., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Dáša Bajanová, s.r.o., Starosaská 3, Spišská Nová Ves a otca P. Š., G.. X.XX.XXXX, bytom C. X, O., právne zastúpeného JUDr. Zuzanou Baloghovou, advokátkou so sídlom Madačova 7, Ružomberok, za účasti starej matky Z. Š., G.. XX.XX.XXXX, K. M. X, C., zastúpená advokátom JUDr. Martinom Slúkom, so sídlom Hviedoslavova 41, Spišská Nová Ves, o úprave styku otca s maloletým dieťaťom, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 6P/57/2014-615 zo dňa 29.11.2021, takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e uznesenie vo výroku o náhrade trov účastníkov konania.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Obsah napadnutého uznesenia

1. Okresný súd Kežmarok ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

„1. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

2. Štát n e m á nárok na náhradu trov konania.“

2. O nároku na náhradu trov konania starej matky a opatrovníka súd rozhodol podľa všeobecného pravidla aplikovaného v konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku (§ 52 CMP) a týmto účastníkom nárok na náhradu trov konania nepriznal. O povinnosti nahradiť trovy konania môže súd v zmysle § 57 CMP rozhodnúť len vtedy, ak si účastník trovy konania riadnym návrhom v konaní uplatnil. V prípade starej matky a opatrovníka maloletého si títo účastníci návrhom priznanie náhrady trov konania neuplatnili.

3. Nárok na náhradu trov konania uplatnil tak otec ako aj matka, keďže to vzhľadom na okolnosti prípadu považujú za spravodlivé. Právna zástupkyňa otca správne poukázala na to, že celé konanie o úpravu styku otca s maloletým je fakticky pokračovaním konania o rozvod manželstva medzi rodičmi maloletého. Súd po procesnej stránke postupoval nesprávne, keď úpravu rodičovských práv a povinností v časti úpravy styku vylúčil na samostatné konanie, hoci obligatórne s konaním o rozvod manželstva je spojené aj konanie o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a to v celom rozsahu. Nesprávnosť vylúčenia úpravy styku na samostatné konanie skonštatoval aj Krajský súd v Prešove v uznesení zo dňa 18.03.2014, č. k. 13CoP/5/2014. V konaní o rozvod manželstva rodičov maloletého nárok na náhradu trov konania nebol priznaný žiadnemu z nich, a to s poukazom na všeobecné pravidlo platiace pre konanie o rozvod manželstva. V prípade, ak by úprava styku otca s maloletým nebola

vylúčená na samostatné konanie, takáto úprava vzťahov medzi účastníkmi v otázke trov konania by platila aj pre túto časť rodičovských práv a povinností.

4. Žiaden z rodičov vo svojich návrhoch pritom v predmetnej veci neuviedol také okolnosti, pre ktoré by súd považoval za spravodlivé priznať niektorému z nich nárok na náhradu trov konania. Otec poukazoval na to, že mu bol zakázaný styk neodkladným opatrením, a preto nebol v kontakte so synom po dobu takmer 6 rokov. Počas konania stretávanie sa otca s maloletým upravené nebolo, až do momentu nariadenia neodkladného opatrenia Krajským súdom v Prešove, uznesením zo dňa 04.06.2019, č. k. 24CoPno/1/2019 - 510. K námietke, že matka nebola ochotná otcovi umožniť stretávať sa s maloletým a na úprave styku sa dohodnúť, súd uvádza, že práve v prípadoch, kedy do starostlivosti o maloleté dieťa zasahuje rodičovský konflikt, je prvoradou snahou, aby rodičia prevzali svoju rodičovskú zodpovednosť a snažili sa vec vyriešiť v najlepšom záujme dieťaťa, pokiaľ možno dohodou. Ak sa tak nestane, nastupuje úloha súdu, ktorý vzájomné vzťahy upraví autoritatívnym rozhodnutím. Tak tomu bolo aj v tomto prípade. Neochotu matky dohodnúť sa s otcom na úprave styku s maloletým, nemožno hodnotiť inak ako postoj, ktorý je v rozpore so záujmom dieťaťa, zvlášť za situácie, že v rozhodnutí súdu stretávanie sa otca s maloletým upravené nakoniec bolo. Ani táto okolnosť však nie je takou osobitnou okolnosťou prípadu, ktorá by vo vzťahu k otcovi odôvodňovala postup pri rozhodovaní o trovách konania podľa § 55 CMP.

5. Na druhej strane, matka žiadala priznať náhradu trov konania, pričom poukazovala na závery znaleckého dokazovania, ako aj názor maloletého, ktorý sa so svojim otcom stretávať nechce. Keďže otec názor dieťaťa nerešpektoval, matka považovala za spravodlivé, aby jej bol priznaný nárok na náhradu trov konania. V tomto smere ani s matkou nemožno súhlasiť. Rozhodnutie súdu, ktorým bolo stretávanie sa otca s maloletým obmedzené na ich vzájomný telefonický kontakt raz týždenne, vychádza z celého dokazovania vykonaného v konaní a nie iba zo záverov znaleckého dokazovania, na ktoré matka poukazuje, a ktoré podporuje jej stanovisko vo veci starostlivosti o maloletého Damiána. Tak isto je potrebné uviesť, že názor dieťaťa je síce pre rozhodnutie zásadný, ale rozhodne nie absolútny a vykonaným dokazovaním nevyvrátiteľný. Práve súd v rámci svojej hodnotiacej činnosti v tejto veci dospel k záveru, že v najlepšom záujme dieťaťa je úprava styku, hoc minimálna, tak aby kontakt otca so synom zostal zachovaný. Výsledok konania tak bez ďalšieho neodráža vyjadrenie maloletého, ktorý nie je ochotný pripustiť akýkoľvek kontakt so svojim otcom. Súd naň každopádne prihliadol a rešpektoval vo výroku svojho rozsudku. Vzhľadom na uvedené však možno uzavrieť, že ani matka neuviedla také výnimočné okolnosti, pre ktoré by súd považoval za spravodlivé priznať jej náhradu trov konania.

6. Osobitne sa súd zaoberal aj otázkou nároku na náhradu trov štátu, ktoré vznikli v súvislosti s vykonaným znaleckým dokazovaním. V prípade znaleckého dokazovania sa na úhrade trov čiastočne podieľali aj rodičia maloletého. Vzhľadom na dĺžku konania, ako aj to, že v konaní starostlivosti súdu o maloletých je súd povinný zistiť skutočný stav veci, považoval súd za spravodlivé štátu náhradu trov nepriznať.

III. Obsah odvolania otca

7. Proti výroku I. uznesenia podal odvolanie otec, domáhajúc sa aplikácie ust. § 55 Civilného mimosporového poriadku spôsobom priznania mu náhrady trov konania. Matka svojimi návrhmi predlžovala súdne konanie, pričom počas celej tej doby bránila otcovi v styku s maloletým synom. Priznanie náhrady trov konania bude tak pre otca aspoň istou spravodlivou kompenzáciou. Napadnuté uznesenie navrhol z toho dôvodu otec zmeniť.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie otca nie je dôvodné.

9. V zmysle odvolacej argumentácie otca nezhliadol odvolací súd v spise také návrhy matky, ktoré by mali byť posúdené ako zjavne nedôvodné, obštruktívne či dokonca šikanózne. Za taký nemožno označiť ani návrh matky na zákaz styku otca s dieťaťom. Napokon, v právnych záveroch o jeho dôvodnosti neboli jednotné ani konajúce súdy. Okresný súd Kežmarok rozsudkom č. k. 6P/57/2014-314 zo dňa 20.09.2018 súd návrhu matky vyhovel a styk otca s maloletým synom zakázal, prihliadajúc

prítom na odmietavý postoj maloletého, tiež závery vykonaného znaleckého dokazovania. Zmenu ohľadne výkonu rodičovských práv a povinností predstavovalo uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 24CoPno/1/2019-510 zo dňa 04.06.2019, ktorým súd oprávnil otca stretávať sa s mal. V., a to telefonicky každú stredu v čase od 19.00 hod. do 19.15 hod.. Odvolací súd nepoprel odmietavý postoj maloletého vo vzťahu k otcovi, no nad tento závadný stav prioritizoval úsilie o zachovanie vzťahu dieťaťa s nerezidentným rodičom. Totožne odvolací súd upravil styk otca s mal. V. aj v rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 24CoP/75/2018-548 zo dňa 26.09.2019. Príčinu vzniknutého stavu v rodine bolo pre odvolací súd z dôvodu odstupe času ťažké nájsť, poukazované však bolo na traumatizujúci zážitok mal. V. z otcovho správania, tiež negatívny postoj matky v priebehu súdneho konania.

10. Z vyššie uvedeného nie je teda zrejmé, aby súd jednoznačne vyslovil, že za stav v rodine mal. V., najmä jeho odmietavý postoj k otcovi, je výlučne zodpovedná matka. Z tohto dôvodu odvolací súd nepovažuje za spravodlivé ani správne, aby v rámci rozhodovania o náhrade trov konania mal dospieť k inému skutkovému záveru.

11. Ak otec namieta, že matka po rozhodnutí vo veci samej nedodržiava súdne rozhodnutie a neplní si svoje povinnosti z neho vyplývajúce, je otec oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia, prípadne si aj uplatniť nárok na náhradu trov konania. Predmetom predchádzajúceho konania bolo upraviť styk otca s maloletým, k čomu právoplatne došlo rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 24CoP/75/2018-548 zo dňa 26.09.2019. Nasledujúce správanie rodičov už súdy v základnom konaní neskúmali, preto ani tvrdené nerešpektovanie súdneho rozhodnutia nemôže byť dôvodom priznania náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

12. Za daného stavu teda odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je vo výroku o náhrade trov účastníkov konania vecne správne. Súd prvej inštancie správne aplikoval ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal. Situácia v rodine mal. V. je vážna, jeho vzťah s otcom je narušený. S odstupom času sa javí, že rodičia sú spoluzodpovední za vzniknutý stav. Potreba súdneho konania o úprave styku otca s maloletým aj jeho dĺžka je len vyvrcholením konfliktného nastavenia rodičov, ktoré sa odzrkadlilo aj na správaní maloletého. Z rozhodnutia vo veci samej každopádne nevzišiel žiaden víťaz, pretože ani jeden z rodičov nebol úspešný vo svojich návrhoch. Úprava telefonického kontaktu bola len reflexiou citového rozpoloženia mal. V. a snahou o aspoň čiastočné budovanie rozvrátené citového vzťahu syna s jeho otcom. Dôvod pre aplikáciu ust. § 55 CMP za týchto okolností nevzhladol ani odvolací súd. Z tohto dôvodu potvrdil napadnuté uznesenie postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

13. Aj pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania aplikoval odvolací súd ust. § 52 CMP. Okrem vyššie uvedených dôvodov je potrebné dodať, že odvolanie otca nebolo dôvodné, zároveň žiadnemu z účastníkov trovy odvolacieho konania nevznikli, nemohli si teda uplatniť ani ich náhradu.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).